

A porszennyezettség és annak szabályozása a civil szervezet szemével

Lenkei Péter

Levegő Munkacsoport

Budapest, 2010. október 4.

Egy kis történelem

PELOPONNÉSZOSZI HÁBORÚ (i.e.430)

Plataiész városának ostroma: a támadó

sereg a várost szurokkal és kénnel bevont

fákkal vette körül, amit felgyújtottak → a felszabaduló füst és kén-dioxid

HORATIUS → a római épületek
egyre feketébbek a füsttől

RÓMAI SZENÁTUS (kb.2000 éve) → törvényt hoz:

„*Aerem corumpere non licet*”,

„A levegőt szennyezni nem szabad”.

LONDON

- 1285: BIZOTTSÁG FÖLÁLLÍTÁSA: a széntüzelésből származó szennyezés kivizsgálása→kísérletek a szén használatának korlátozására
- 1377: a kémény magasságának szabályozása,

KÖD ÉS FÜST BIZOTTSÁG (1880): fokozódik a füstköd (Smoke + Fog = Smog), és az általa okozott problémák

Napjaink téli szmoghelyzetének okozója

Porszennyezés

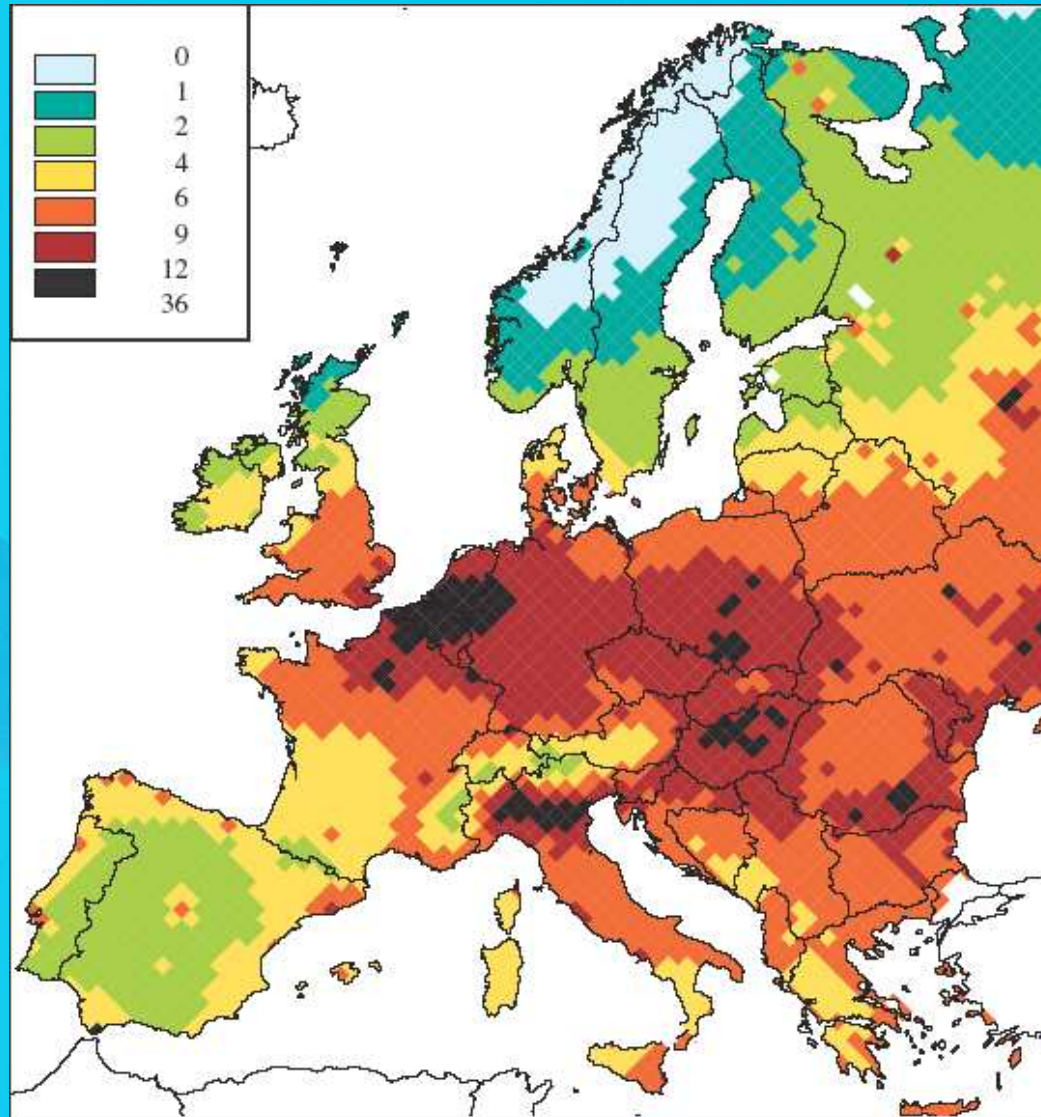
(szálló por, részecskeszennyezés)

PM_{10} , $PM_{2.5}$

Az emberi szervezet erre nincs felkészülve.

Várható statisztikai életvesztés hónapokban az antropogén (ember okozta) PM2.5 miatt az 1997-es meteorológia helyzettel számolva, 2000-ben

Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) nem ad meg levegőminőségi határértékeket a porszennyezésre kipufogógázaira, mert álláspontja szerint nincs olyan alacsony koncentráció, amely biztosan nem károsítja az egészséget.

- EU/Magyarország: Van egészségügyi határérték a PM10-re. Egy évben legfeljebb 35 napon át lehet ennél magasabb a koncentráció.

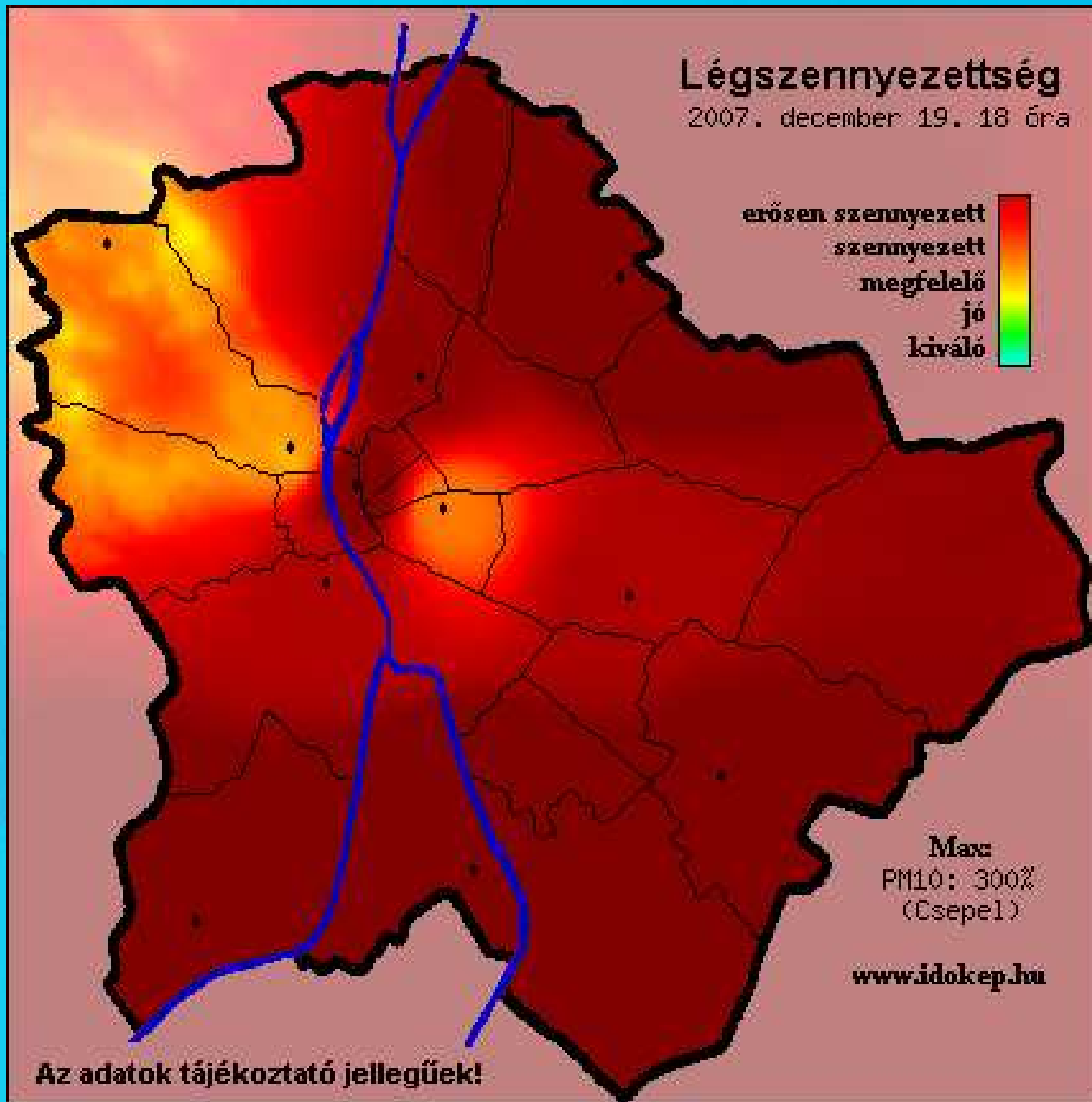
A valóságban kb. 100-180 ilyen nap van egy évben!

- A szmogriadó riasztási fokozatának elrendeléshez az egészségügyi határérték kétszeresének átlépése kell 2+1 napon keresztül.

Légszennyezettség

2007. december 19. 18 óra

erősen szennyezett
szennyezett
megfelelő
jó
kiváló

Az adatok tájékoztató jellegűek!

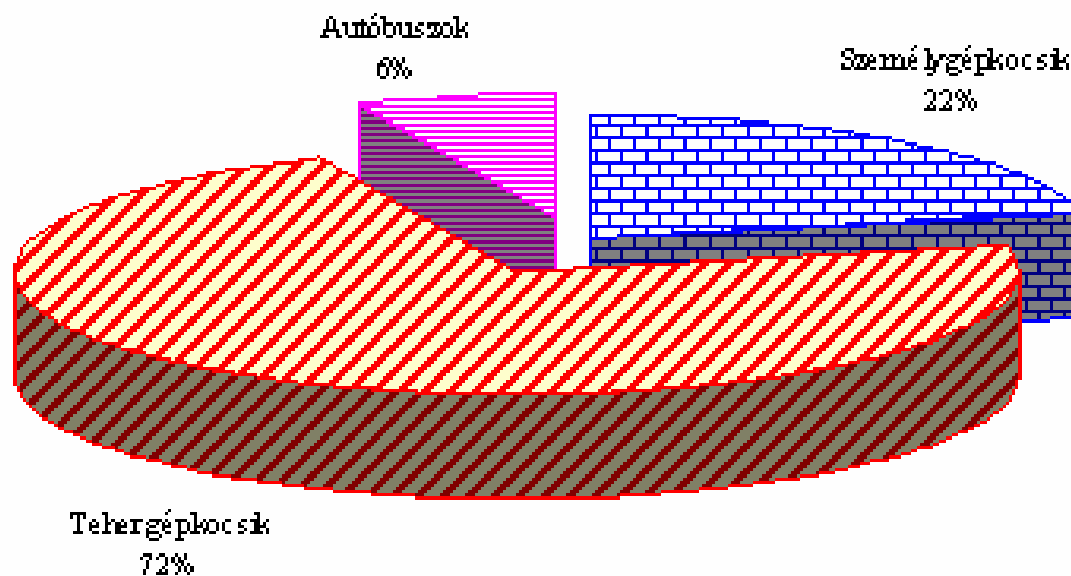

Magas-Tátra

Ködfelhő

A közúti közlekedésből származó részecskekibocsátás megoszlása gépjármű-fajtánként

Szilárd szennyezőanyag (részecske)

Forrás: Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium

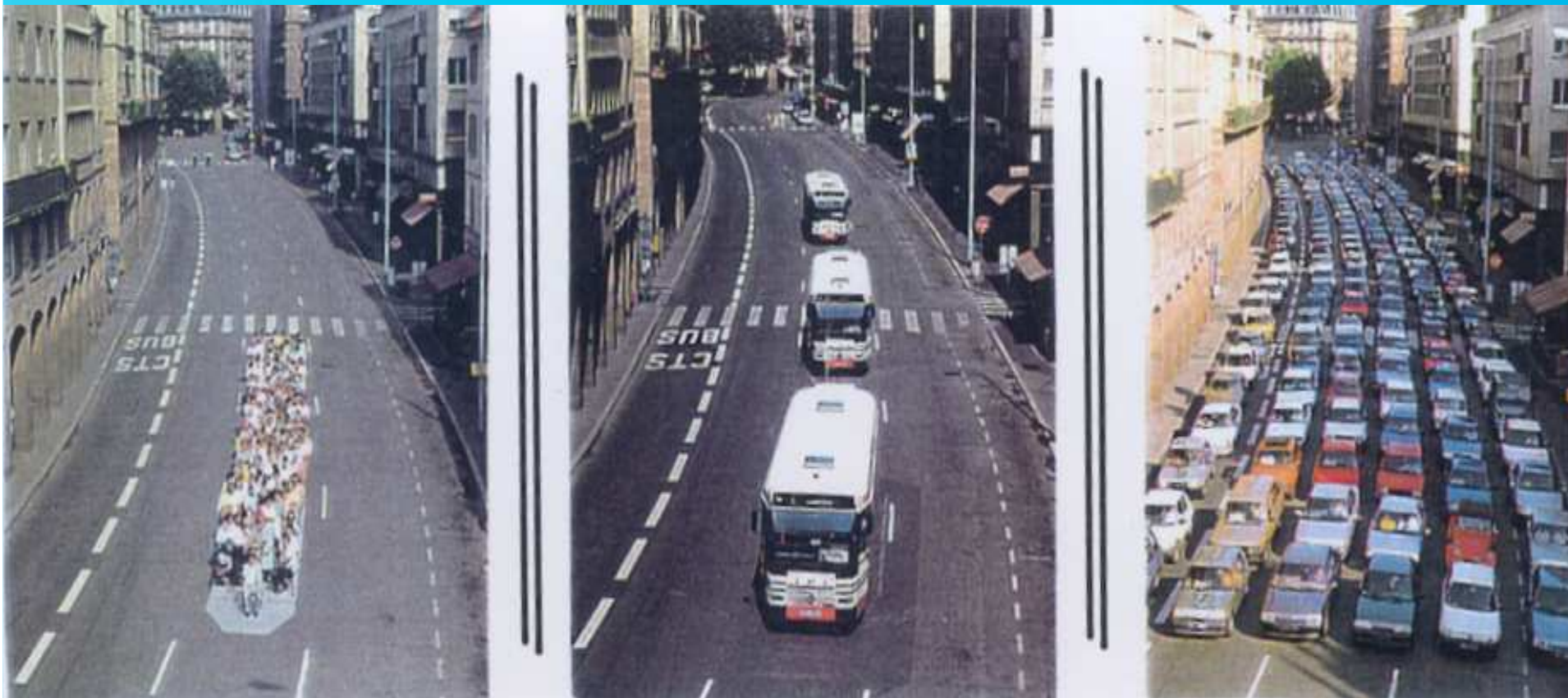
Avarégetés, háztartási hulladékégetés!!!

Balázs Mária festménye

Lehetséges megoldások

A megoldás kulcsa: a közösségi közlekedés...

Forrás: ITDP

A kerékpáros közlekedés feltételeinek javítása

Forgalomcsillapított területek növelése

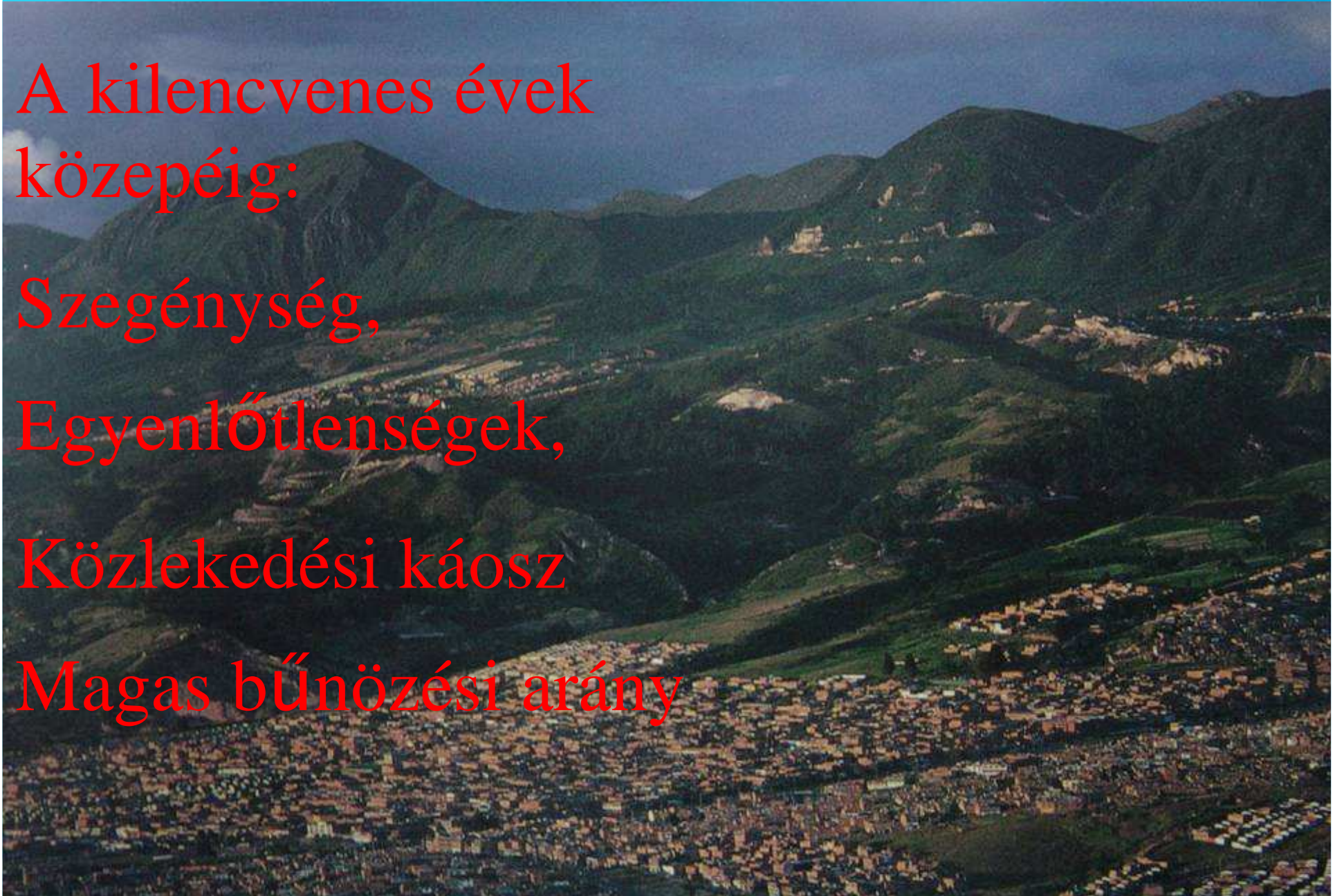

Településeinket gyalogosbaráttá kell tenni!

Egy jó példa: Bogota, Kolumbia

A kilencvenes évek
közepéig:
Szegénység,
Egyenlőtlenségek,
Közlekedési káosz
Magas bűnözési arány

Bogota 1997-ben

1998-2000: új város- és közlekedésfejlesztés

Eredmények:

1 órával kevesebb torlódási időtartam naponta

Közlekedési sebesség: +43%

Légszennyezés: -16%

Kerékpározók aránya: 0,3% → 5%

Gépkocsi forgalom csúcsidőben: -40%

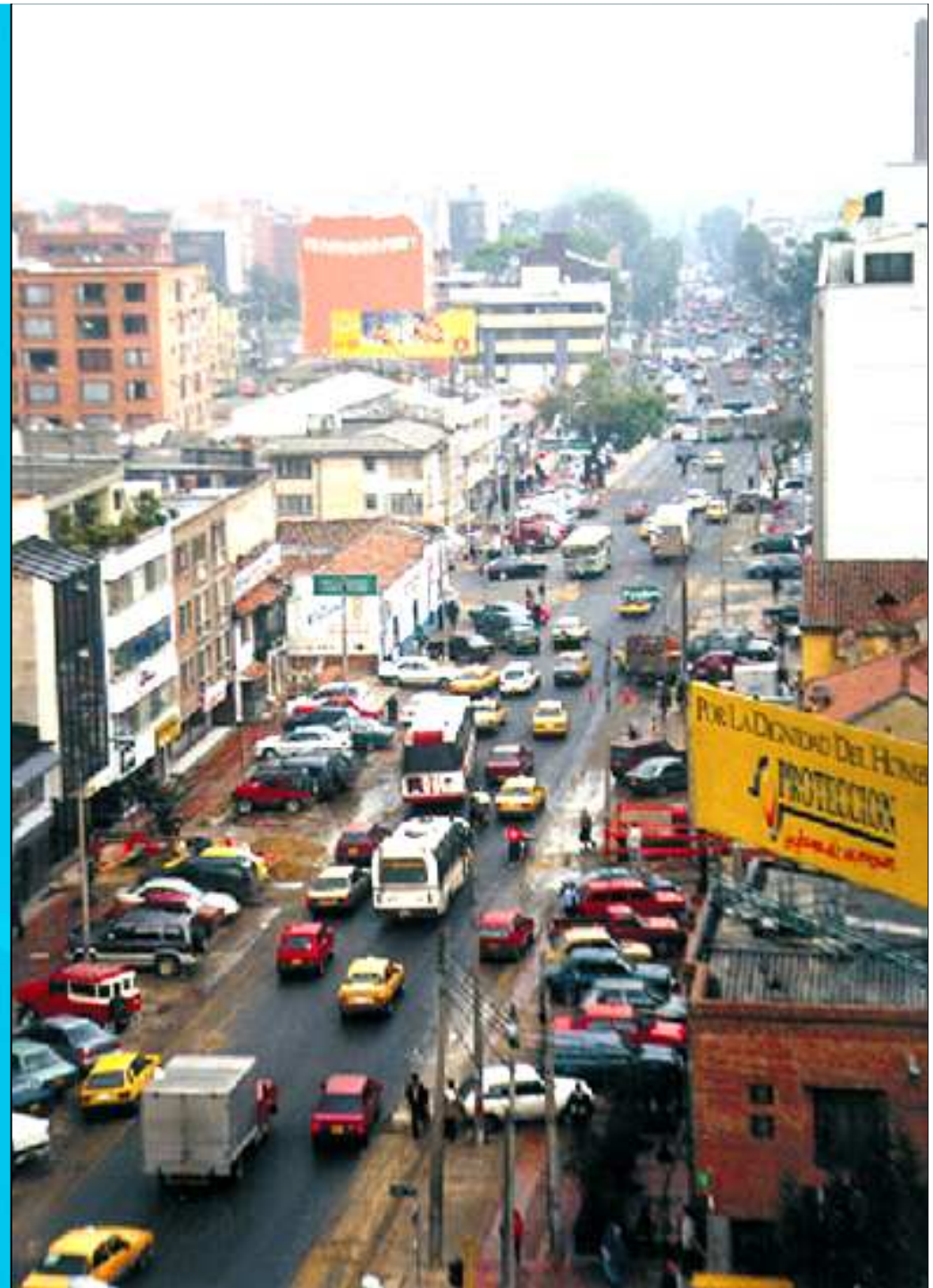
Halálos balesetek aránya: -13%

Emberölések aránya: -12%

Intézkedések

- 17 km metró helyett: 388 km gyorsbuszhálózat
- Autópálya helyett: 45 km zöld folyosó
- Autóutak aszfaltozása helyett: városi sétány
- Parkolás korlátozása, járdafelújítás
- Csúcsidőben szgk-forgalom korlátozása
- Bicikliutak
- Autómentes nap és autómentes vasárnapok
- Közterek megújítása
- 1200 új városi park

Bogotai utca 1997-ben

Ugyanaz az utca napjainkban

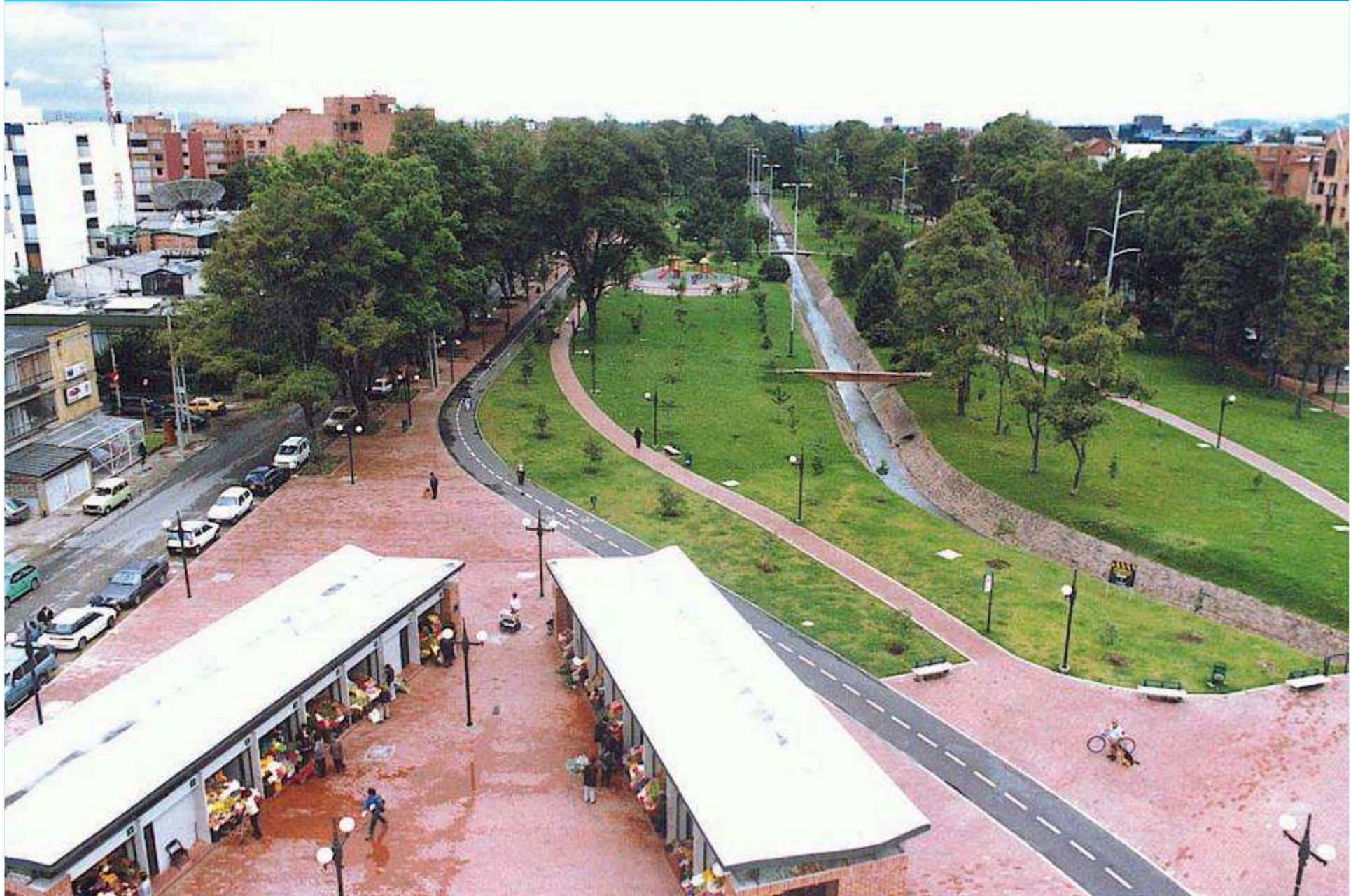
Gyorsbusz-hálózat egy hasonló hosszúságú és kapacitású metró költségeinek huszadáért

A gyorsbusz a belvárosban is működik

Autópálya helyett zöld folyosó

Utak leaszfaltozása helyett 17 km-es városi sétány

A gyalogosok előnyben részesítése: járdafelújítás és a parkolás korlátozása

Megújult városi parkok és közterek

Az új levegővédelmi szabályok tervezetének civil kritikája 1.

Előremutató lépések:

- PM2,5 expozíciócsökkentés (az uniós irányelvnek köszönhetően)
- Légszennyező forrás hatásterületének kijelölési szabályai
- Levegőtisztaság-védelmi referenciaközpont
- Határon áttérjedő szennyezések említése
- Ózoncsökkentő program
- Levegőtisztaság-védelmi engedély

Az új levegővédelmi szabályok tervezetének civil kritikája 2.

Kérdéseink:

-4. §: Tilos a levegő – lakosságot zavaró – bűzzel való terhelése .

Ez visszalépés, egy perben pl. külön bizonyítási igényként jelentkezik a zavarás, nehezíti a lakossági fellépést

-Bűzös tevékenységeknél a védőtávolság

Miért csak a hatásvizsgálat, stb. köteles létesítményeknél, mi a helyzet pl. egy limit alatti sertésteleppel?

Az új levegővédelmi szabályok tervezetének civil kritikája 3.

Kérdéseink:

-Védelmi övezetben lehetséges létesítmények felsorolása

Sportpálya, vasútállomás templom miért lehet?

-7. § Korábban az is kizáró ok volt a légszennyező forrás létesítésére, ha az alap levegőterheltség már határérték feletti volt – a tervezetben csak az szerepel, ha az új forrás eredményezi a túllépést.

Ez visszalépés

-7. § Itt éves levegőterhelési mérés szükséges a tiltás kizárásához, így 1 éves mérési kötelezettséget kell előírni, ha a hatásterületen nincs automata mérőállomás.

Az új levegővédelmi szabályok tervezetének civil kritikája 4.

Kérdéseink:

-”Aránytalanul magas költséggel nem jár” - csak ekkor kell intézkedést tenni PM2,5 csökkentés érdekében.

Ez alkotmányellenes, mert a környezetvédelmi kérdéseket nem lehet gazdasági érdekektől függővé tenni. Gyakorlatiatlan is, mert ezt minden intézkedésről el lehet mondani, ami hatékony a csökkentés érdekében, vitás értelmezési kérdéseket is felvet az „aránytalan” szó

-Mérőhálózat adatainak nyilvánossága: bizonyos légszennyező anyagoknál továbbra is indokolt az óránkénti közzététel.

Ennek hiánya visszalépés a jelenlegiekhez képest.

-Homokszórás és sózás kedvezőbb szabályai indokolatlanok, hiszen ezek ugyanolyan, ha nem súlyosabb egészségkárosodást okoznak, és nem tekinthetők természetes szennyezésnek.

Az új levegővédelmi szabályok tervezetének civil kritikája 5.

-Füstköd riadó elrendelése esetén az intézkedések meghozatalakor a közlekedési hatóság bevonása indokolatlan.

-Kerti hulladék égetés (27. §)

Ne lehessen külön jogszabályban eltérni!!! A Kvt.-t módosítani szükséges, és egyértelművé tenni, hogy a kerti hulladék is hulladék, égetése országos tiltás alá esik!

-Vonalforrások által okozott légszennyezés esetén kötelezően el kelljen rendelni forgalomszabályozási intézkedéseket, ne csak lehetőség legyen.

-Búzzal járó tevékenységeknél, ha gazdasági tevékenység, akkor a felügyelőség járjon el.

-A bírságok legyenek legalább a jelenlegi kétszeresének megfelelő összegben megállapítva

**Köszönöm a megtisztelő
figyelmet!!!**